

Problemi organizacije Zveze borcev NOV

Pred desetimi leti se je naš narod pod vodstvom Partije dvignil k uporabi proti okupatorju. Niso še pozabljeni dnevi, ko so se borci NOV kalili v ognju in gladi, ki danes sestavljajo kadre Zveze borcev naše narodnoosvobodilne vojne. Velik polet je imela ta organizacija leta 1948, toda grešili smo, ker smo bili pri sprejemanju članov v to zvezo preozki. V to organizacijo sodi vsakdo, ki je sodeloval v narodnoosvobodilni vojni aktivno ali pa ji pomagal materialno ali moralno, prav tako mora biti v tej zvezi vsakdo, ki je v taboriščih ali pa v pregnanstvu trpel za veliko stvar naše ljudske demokratične revolucije.

V trboveljskem okraju je bilo ustanovljenih 16 krajevnih organizacij ZB, ki zajemajo nad 3000 članov. To pa je za naš okraj premalo, saj je v NOV sodelovalo preko 4000 borcev, koliko tisto pa je tistih, ki so pomagali narodnoosvobodilnemu gibanju na ta ali oni način. Vsi ti bi prav tako morali biti člani Zveze borcev NOV. Zato je treba grajati odnos, ki ga imajo nekatere krajevnice zveze do vseh teh ljudi, ki jih ne sprejemajo v članstvo.

Krajevne organizacije ZB so si zadale letos nalogo, da bodo v počastitev 10. obletnice JA sprejemale v svoje vrste vse tiste, ki to zaslužijo. Do tega velikega praznika nas loči komaj še sedem tednov, zato se bo treba dela resno poprijeti in z njim pohiteti.

Delo nekaterih krajevnih organizacij ZB je treba pozdraviti, je pa vendar le vse preveč omejeno samo na odkrivanje spominskih plošč in priprav za gradnjo spomenikov padlim borcem, kar zasluži vse priznanje in pohvalo, kot n. pr. na Dolu pri Hrastniku, Zagorju in v Trbovljah, v zadnjem času pa tudi v Hrastniku in Čeah. Rekli smo že, da je slaba stran organizacije ZB njena ozkost pri sprejemanju novih članov, druga senčna plat v tej zvezi pa je, da njeni vodilni ljudje kažejo vse premalo čuta odgovornosti do dela in nalog, ki jim jih je poverilo članstvo. Tak primer neodgovornosti do izvršitve zaupanih nalog smo imeli pri predlogih za odlikovanje za zasluge v NOV, prav tako tudi nismo delali dovolj življenjsko pri zbiranju zgodovinskega materiala, s katerim naj bi prikazali zgodovino naših revirjev v času velikih stavk in borb proti okupatorju.

Se nekaj tednov je do dneva, ko bomo praznovali obletnico naše herojske JA, zato zastavimo vse sile, da bomo do tedaj vse zadane si naloge res v celoti izvršili. Dvainsvajseti december letošnjega leta bo obračun našega dela.

Pripadniki Ljudske milice pomagajo v rudarstvu

V okviru proslav 10-letnice Ljudske milice in v počastitev desete obletnice ustanovitve JA so si pripadniki Ljudske milice zadali nalogo, da pomagajo v rudarstvu, kjer so trenutno težave z delovno silo.

Miličarji so prispeli tudi v zasavske rudnike. Za delo na rudniku v Hrastniku se je prijavilo 20 miličarjev, v Zagorju pa 50. Z delom so začeli takoj.

Ob obletnici Oktobrske revolucije

Stirintrideset let je odkar so po peterburških ulicah zagrmeli strelci proletarskih pušk, ki so naznanjali pričetek poraza najbolj reakcionarne države sveta, fevdalno-caristične Rusije ter obenem rojstvo prve proletarske države v zgodovini človeštva. Pričela se je velika in slavna Oktobrska revolucija.

Pomen oktobra je tako velik, da so njegove pridobitve postale od prvega dneva tudi pridobitve vsega človeštva. Pod vplivom Oktobrske revolucije so se krepile revolucionarna gibanja po vsem svetu, kar je najočitnejše potrđila druga svetovna vojna. Naši narodi so lahko upravičeno ponosni na dejstvo, da so z zmaganostjo ljudske revolucije prvi po Oktobrski revoluciji vzpostavili državo, v kateri je na oblasti res delovno ljudstvo. To smo dosegli zato, ker je bila naša Partija pod vodstvom tovariša Tita zvesta naukom Marksa, Engelsa in Lenina, zavedajoč se, da revolucije ni mogoče posnemati, temveč je treba poiskati nove lastne poti in sile za izvojevanje revolucije, zavedajoč se, da je pot v svobodo in socializem možna le z vztrajno in neizprosno borbo ljudstva.

Ko se danes po stirintridesetih letih oziramo nazaj na ve-

vestno delajo in pravilno izvršujejo prevzete naloge, tako imamo spet na drugi strani krajevne zveze, ki ne štejejo za potrebno, da bi se odbori sešli vsaj po enkrat na mesec, kot n. pr. Radeče, Kotrež, Izlake, Kisovec. Slab odnos do dela in nalog pokazujejo tudi člani krajevne zveze borcev v Hrastniku, kjer se niti enkrat ni sestal odbor polnoštevno. Podobno je v Čemšniku in na Trojanah. Iz tega razloga bo

potrebno, da v prihodnje večkrat povečamo članstvo Zveze borcev in ostali javnosti, kako izpolnjujejo nekateri člani svoje dolžnosti in naloge, ki so jim bile zaupane. V prihodnje bomo poročali o delu posameznih krajevnih zvez borcev in o doseženih uspehih, istočasno pa bomo obveščali javnost o nepravilnem in malomarnem odnosu nekaterih odborov in posameznikov do dela v svoji organizaciji.

I. S.

Pričeli smo z volitvami v terenske odbore OF

V nedeljo, 4. novembra, so imeli v Zagorju volitve v terenske odbore OF. Volilna udeležba je bila lepa, povprečno okrog 90 %. Najboljše je bil teren Selo, ki je končal volitve že ob pol enajstih dopoldne z 80 % udeležbo. Nekateri tereni se niso zadostno pripravili in niso izvedli volitev ter so jih morali preložiti na prihodnjo nedeljo.

Letošnje volitve v odbore OF se znatno razlikujejo od lanskih. Opravili so jih v obliki občnih zborov, kjer je odbor poročal o svojem delu. Člani OF so v živahni diskusiji obravnavali vsa važna krajevna vprašanja, zlasti pa nov način gospodarjenja. Sprejeli so važne sklepe in načrte za delo v bližnji prihodnosti. Na zborih so volivci predlagali in sestavili kandidatne liste za nove odbore OF. Glasovali so z listki. Vsak volivec je imel možnost, da voli samo tiste, za katere je mislil, da bodo najboljši. Na listi je prečrtal vse tiste, ki mu niso bili všeč. Frontovcem ta demokratični način zelo ugaja. Na

splošno so dosedanje volitve pokazale, da se člani Fronte mnogo bolj zanimajo za politično delo kot lansko leto.

Volitve tudi v Trbovljah

Tudi v Trbovljah so bile preteklo nedeljo volitve v odbore OF, in sicer samo na treh terenih. Najboljše so volitve izpadle na IX. terenu, kjer se jih je udeležilo 78 %, čemur je verjetno vzrok to, da je bil način volitev drugačen kot prejšnja leta. Volitve so se vršile na isti način kakor pri društvih. Sestnajsti teren je opravil volitve v odbor OF s 74 %, malo slabše so volili na VIII. terenu, kjer se je volitev udeležilo 64 % članov OF.

V ponedeljek so imeli volitve na XI. terenu, ki so tudi dobro izpadle. Drugi teren bo opravil volitve 6. novembra, po ostalih terenih pa jih bodo imeli v teku novembra. O poteku volitev po ostalih odborih Fronte ter o delu odborov bomo poročali drugič več.

Počastili so spomin padlih žrtev

Kljub slabemu vremenu so na dan 1. novembra po vseh večjih krajih dostojno počastili spomin padlih in umrlih.

V Trbovljah so se žalne slovesnosti udeležili rudarji s svojo godbo na čelu. Spreved so je razvijal od rudniške restavracije na Vodah z zastavami. Najprej so se ustavili pri Povšetju ob spomeniku mučenika Franca Fakina in tovarišev, ki so leta 1924 padli kot žrtve Orjune; godba je zaigrala v spomin prvim žrtvam naše svobode žalno koračnico. Spreved se je nato ustavil pred »Figurbirtom« v Trbovljah, kjer so bili ustreljeni prvi talci iz revirjev. Povsod so položili žrtvam tudi vence, prav tako pred poslopjem OLO Trbovlje, kjer je skupni grob partizanskih žrtev, nadalje pred Partijskim domom in na trgu v Zgornjih Trbovljah.

Glavna žalna slovesnost je bila nato na trboveljskem pokopališču, kjer je imel spominski govor za žrtvami narodnoosvobodilne vojne predsed. MLO Trbovlje tov. Dominik Kužnik, godba pa je zaigrala žalostinko »Žrtvam«. Ob tem žalnem slavu je sodeloval tudi pevski zbor bivših Trboveljskih slavčkov. — Lepo spominsko slavoje so imeli nadalje v Zagorju, kjer se je kome-moracije za padlimi žrtvami udeležilo veliko število ljudi. Najprej se je spreved ustavil ob skupnem grobu padlih žrtev pri glavni cesti, nato pred spomenikom žrtev prve svetovne vojne,

za tem pa na zagorskem pokopališču. Povsod je sodelovala godba zagorskih rudarjev in pevci »Vesner«.

Zalne slovesnosti za padlimi in umrliimi žrtvami so imeli tudi v Radečah in v Hrastniku ter po drugih krajih našega okraja.

Borbene tradicije jugoslovanske mladine

(Ob 32. obletnici ustanovitve SKOJ)

ječe. Takrat so padli tudi Djuro Dja-kovič in šest sekretarjev SKOJ.

S prihodom tovariša Tita v vodstvo Centralnega komiteja KPJ se je v zgodovini SKOJ začelo novo obdobje. Opiral se je na zdravo jedro mladih komunistov ter začel obnavljati SKOJ, čigar delo je pred tem skoraj zamrlo. Na koncu leta 1937 so pri CK KPJ

Ob zahrbtnem napadu sovjetskih voditeljev, ki so z lažno resolucijo Informbiroja hoteli omajati zaupanje jugoslovanskih narodov v svoje vodstvo, so se mladinci pogumno postavili na stran Centralnega komiteja in tovariša Tita. Informbirojske radijske postaje so pozivale člane SKOJ, naj zapuste svoje vodstvo, in širile druge neumnosti, ki pa so naletele na gluha ušesa. SKOJ je s svojim aktivnim političnim

18. novembra bodo odkrili spominsko ploščo na Dobovcu

V okviru proslav na čast 32. obletnice SKOJ bodo imeli na Dobovcu 18. novembra spominsko slovesnost, kjer bodo odkrili v počastitev prve vseslovenske konference SKOJ, ki je bila tamkaj meseca junija 1937, spominsko ploščo.

Te konference, ki je nanjo prišlo 30 delegatov iz vse Slovenije, so se udeležili starejši člani Partije, med njimi sedanji sekretar CK KPS tov. Miha Marinko, Lojze Hohkraud, Farčnik iz Zagorja, Sergej Kraigher, Ivan Bratko in Pavle Baloh. Konferenca je bila na prostem v kraju Dol, na poti z Dobovca na Kum.

Pomen te konference je bil velik; na njej so obravnavali tedanjo mednarodno politično situacijo, osnivanje mladinske fronte, probleme vajeniške mladine in list »Mladina«.

Konferenco je vodil tov. Ivan Bratko. V spomin na ta pomembni dogodek bo okrajni komite LMS Trbovlje odkril 18. novembra spominsko ploščo in bo to slavo združeno z mladinskim taborom, ki se nanj vabijo še vsi živeči udeleženci te konference leta 1937.

ustanovili mladinsko komisijo z Ivom Lolo Ribarjem na čelu, ki je pozneje prešla v CK SKOJ. SKOJ je navezal stike z drugimi naprednimi mladinskimi organizacijami ter se pripravil za odločilni spopad s nacističnim sovražnikom, do katerega je zaradi nemške in italijanske ekspanzivnosti nujno moralo priti.

Skojevci so se že prve dni narodnoosvobodilne borbe proslavili z nepri-mernim in nepopisnim junaštvom in ljubeznijo do svoje Partije. Skojevci v Beogradu so v začetku meseca julija leta 1941 množično zaigali fašistične časnike po mestnih ulicah, pri čemer je sodelovalo čez 150 skojevskih udarnih skupin. Telefonski kablji so bili pretrgani, medtem ko so postali goreči avtomobili vsakodneva pojava.

Tudi po uspešno končani vojni je bil SKOJ v prvih vrstah borcev za izpolnitev nalog, ki sta jih postavljala Partija in Centralni komite s tovarišem Titom na čelu. Na raznih delovnih akcijah, v šolah, tovarnah in ustanovah so člani SKOJ pokazali zglede delovne poštrevnosti, ki jih je občudoval ves svet. Svoje izkušnje in junaštvo iz NOV so prenesli na delovna mesta ter postali prvi borci za izgraditev socializma.

in vzgojnem delom med mladinskimi množicami ustvaril vse pogoje za kongres zedinjenja SKOJ in Ljudske mladine Jugoslavije, ki je bil 15. decembra 1948 v Beogradu. Skojevci so postali najaktivnejši člani Ljudske mladine Jugoslavije, ki je v svojem dosedanjem delu izpolnila zaupanje našega vodstva in vseh jugoslovanskih narodov. Mladinska proga Doboj-Banjalučka in številni drugi objekti so nov dokaz ustvarjalne moči Ljudske mladine Jugoslavije, ki sebi in bodočim rodovom gradi boljšo prihodnost kljub stalnemu informbirojskemu pritisku in provokacijam.

SPOMINSKA SLOVESNOST NA KALU

v počastitev 32. obletnice SKOJ z odkritjem spominske plošče padlemu pionirju: skojevcu Borisu Pustu, ki bi moral biti v nedeljo, 4. novembra, se zaradi slabega vremena ni vršila in bo neprekljeno v nedeljo, 11. novembra, ob 10. uri dopoldne ob vsakem vremenu.

Okrajni komite LMS, Trbovlje

Slika prikazuje znameniti Eifflov stolp v Parizu, kjer se je te dni začelo pomembno zasedanje Generalne skupščine OZN.

Stolp je visok 300 metrov; zgradil ga je Aleksander Gustav Eiffel za Pariško mednarodno razstavo leta 1889. Stal je nad 6 milijonov frankov in je ves iz železa. Je najvišji razgledni stolp na svetu, ki ga uporabljajo tudi v meteorološke namene.

Dimenzije tega stolpa so velikanske, saj lahko zleti pod obokom njegovega vzhodja letalo. V prvem nadstropju stolpa so obsežni restavracijski prostori.

DOGODKI PO SVETU

v preteklem tednu

Komentarji o zmagi konservativcev v Angliji

Izid parlamentarnih volitev v Angliji je v preteklem tednu še vedno zavzemal prvo mesto med mednarodnimi dogodki in je bil odmev zmage konservativne stranke vespovsod najživahnejši. Volilna zmagaa je pokazala sicer šibko večino, ki bi vsekakor veljala novi vladi previdnost pri usmeritvi njene bodoče politike, vendar politični komentarji že ukazujejo, da bo morala nova vlada obdržati marsikaj, kar je vpeljala laburistična vlada, ter se bo znašla pred silno težko nalogo, kako rešiti vprašanje, bodočih odnosov do Egipta, Perzije in Daljnega vzhoda ter vseh drugih perečih problemov britanske državne skupnosti. Foreign Office bo, sodeč po najnovejših vesteh, sprožil živahno diplomatsko akcijo, kar nakazuje, da bo novi zunanji minister Eden v tesnejšem sodelovanju z zunanjimi ministri zahodnih velesil skušal najti prikladnejšo platformo za rešitev trenutnih perečih mednarodnih problemov, ki so za Veliko Britanijo življenjskega pomena. Izgleda, da bo nova vlada skušala pripraviti tudi osnovo za sporazum zahodnih velesil s Sovjetsko zvezo. Na skorajšnjem zasedanju Generalne skupščine OZN v Parizu bo Antony Eden vodil razgovore s francoskim in ameriškim zunanjim ministrom in bo predmet njegovih razgovorov predvsem tudi vprašanje Srednjega vzhoda. Pri teh razgovorih bo Eden seznanil zahodne velesile s glavnimi smernicami britanske zunanje politike, s krepkejšo britansko podporo organizacijam evropskih držav in odločnejšo politično akcijo proti Egiptu. Eden se bo sešel tudi z Višinskim, ki ga se seznanil s Churchillovo željo, da se snide s Stalinom. Seveda se bo pri tem Velika Britanija naslonila na najtesnejše sodelovanje z ZDA in bo pripravila v Parizu bližnji sestanek Churchilla s Trumanom, ki zaenkrat poudarja načelo ZDA, da se eventualni sporazum s Sovjetsko zvezo doseže edinele v okviru OZN.

Anglo-egiptovski spor

Anglo-egiptovski konflikt je še vedno v znamenju obojestranske nepopolnosti. Egipt vztraja pri svoji zahtevi, da morajo angleške čete zapustiti suesko področje, medtem ko bo Anglija težko ugodila egiptovskim nacionalnim zahtevam, kajti Suez je življenjska žila britanskega imperija, ki jo bodo Angleži skušali obdržati neokrnjeno, če hočejo obdržati gospodarsko-strateške pozicije imperialne velesile. Anglija je zadnji čas močno okrepila vojaške postojanke vzdolž Sueskega prekopa in na to področje spravila znatne okrepitve. Trenutno je najbolj akutno vprašanje delovne sile ob Sueskem prekopu, kajti egiptovski delavci odhajajo ob podpori egiptovske vlade množično s sueskega področja ter je zaradi pomanjkanja delovnih moči bilo ustavljeno delo zlasti v Port Saidu, Adabiji in Tel el Kebiru, velikem vojaškem skladišču.

Položaj v Perziji

Britansko zunanje ministrstvo bo v kratkem z odpoklicem dosedanjih diplomatskih predstavnikov, zlasti v Perziji, in s postavitvijo novega diplomatskega aparata skušala olajšati akcijo za sporazumno rešitev anglo-perzijskega petrolejskega spora. Značilna je pri tem živahno posredniška vloga Amerike in izgleda, da bodo pogajanja Mosadika z ameriško vlado omogočila neposredna pogajanja med Anglijo in Perzijo ter da se bo našla kompromisna rešitev.

Razgovori na Koreji napredujejo počasi

Razgovori za premirje na korejskem bojišču počasi napredujejo in je brez dvoma, da se poveljstvo Združenih narodov trudi doseči sporazum čimprej.

Franc Herczog:

MALA POTEPENKA

Tiste čase se je Stefanu Baanu silno slabo godilo. Propadel je, kakor le more propasti umetnik. Na razstavah so zavrnili njegove slike, kritika se mu je rogala, tako da je že sam začel dvomiti o svojem talentu. Njegova ustvarjalna sila je pojemala, začel je zanemarjati svojo zunanost in postal je odpujen. Tedne in tedne je živel samo od kave, ki so mu jo dajali na upanje natakariji v lokalih, ki je vanje stalno zahajal. Tedaj pa je nekega dne stopila v njegov atelje mala Jolanda. Presenečena nad strahovitim neredom, ki je vladal v umetnikovi delavnici, je naglo zgrabila za metlo in je med življenjem neke popevke brisala prah s slik, visečih po stenah, in šarila po raztresenih osnutkih. »Bedak,« je rekla slikarju. »V teh slikah tiči celo premoženje, vi pa stradate.« Dekle je neso nekaj študij k trgovcu za umetnine, na povratku pa je kupila živeča in tobaka. Vso njegovo umetniško šaro je poznala mala Jolanda, to skromno, vselej živahno in nekoliko neposredno dekle. Nekega dne se je pojavila v umetnikovem brlogu s košarico cvetja in od slej je bila pri slikarju prijeten gost. Jolanda je ostala pri Baanu. »Kajak ne slikaš?« ga je vprašala. »Kaj pa naj slikam?« Dekle je vzelo v roke paletu in se postavilo v sredo sobe v takšno pozo,

Stališči obeh strank sta se že precej približala in se trenutno obravnava kompromisni predlog zavezniskega poveljstva glede Kesonga. Združeno poveljstvo bi na podlagi tega predloga privolilo, da umakne svoje sile z otokov na severnokorejski obali in iz Kumsonga, če bi Kitajci privolili v nevtralizacijo Kesonga.

Vojna vibra na Koreji je dosedaj terjala že veliksanske žrtve. Poročila pravijo, da severnokorejske in kitajske izgube znašajo do 24. oktobra že en milijon 400 tisoč mož, medtem ko je padlo oz. bilo ranjenih 90.592 vojakov OZN.

Zasedanje Generalne skupščine OZN v Parizu

Poleg že navedenih vprašanj svetovnega dogajanja se je zanimanje mednarodnih političnih krogov zadnje dni osredotočilo na priprave za šesto zasedanje Generalne skupščine OZN, ki se je začelo 6. t. m. v Parizu. To zasedanje bo spričlo napetosti mednarodnega položaja vsekakor eno izmed najvažnejših, kajti od uspeha tega zasedanja bo v mnogočem morda odvisno vprašanje bodočega mirnega sožitja narodov. Na tem zasedanju bodo predvsem razpravljali o Koreji, Bliznjem in Srednjem vzhodu, Nemčiji, o reviziji mirovne pogodbe z Italijo. Jugoslovanska delegacija je pod vodstvom tov. Edvarda Kardelja že odstopovala na pariško zasedanje in bo po njegovi izjavi zastavila vse svoje napore za mir in nadaljnji razvoj mednarodnega sodelovanja ter bo v tem smislu aktivna pri vseh točkah dnevnega reda sedanjega zasedanja.

Novo britansko vodno letalo

Britansko letalstvo gradi tri nova orjaška vodna letala, ki bodo služila za prekomorski promet britanskega vojnega letalstva. Eno teh letal je že dograjeno. Vodno letalo je izrednih dimenzij. Ima dve nadstropji. Razpetina kril znaša okrog 77 m, dolžina trupa pa 50 m. Letalo ima 10 motorjev, je visoko 19 metrov in ima 140 ton.

... in doma

Domači in tuji novinarji pri maršalu Titu

Pred kratkim je bila v Belem dvoru v Beogradu pri maršalu Titu tiskovna konferenca, na katero je prišlo okrog 120 zastopnikov tujega in domačega tiska. Maršal Tito jim je pojasnil svoje mnenje o vprašanju v zvezi z razpravo na mirovnem zborovanju v Zagrebu, odnose z ZDA in državami Atlantskega pakta, odnose z Italijo in vprašanje Trsta, odnose z Grčijo, Turčijo, Avstrijo in Vatikanom, oboroževanje Nemčije in odnose z bonnsko vlado ter notranja vprašanja Jugoslavije. Na vprašanje zastopnikov tiska, da so vsi svobodni in miroljubni narodi vznemirjeni zaradi sedanjega mednarodnega položaja in da ti narodi žele, da jim maršal Tito pove, ali se danes zares pripravlja vojna in ali bo izbruhnila ali pa živimo samo v živčni vojni, je maršal Tito odgovoril takole:

»Mislim, da se ljudje upravičeno boje, da bi lahko prišlo do vojne in da je takšna nevarnost. Se vedno sem pa mnenja, da ni vzrokov za obupavanje, ker se nismo prišli v fazo, ko bi bila svetovna vojna neposredno pred vrati. V vojno sploh ne bomo prišli, če bomo storili vse, kar je mogoče, da napadalca v napreju seznanimo s posledicami, ki ga čakajo, če bi poskusil z agresijo. Se zmeraj imamo živčno vojno in jo bomo verjetno še nekaj časa imeli. Jaz pa ne bi hotel biti prerok in reči, da bo prišlo do vojne ali pa da bo ohranjen mir.« je dejal maršal Tito na to vprašanje.

Delo in bodoče naloge našega kmetijstva

Delo kmetijskega in gozdarskega poverništva pri OLO Trbovlje je bilo v zadnjih mesecih uspešno, kjer so izdelali tudi bogat načrt dela do konca letošnjega leta. Posebno pozornost so posvetili delu na področju živinoreje. V mesecu septembru so opravili licenciranje; od 63 prigananih bikov je bilo 50 sposobnih, 13 izvršenih, eden pa je bil premlad. Pažnjo so posvetili nadalje vzgoji merjascev. Nakupili so v krškem okraju 10 mladih merjascev ter jih razdelili med rejce, deset pa jih redi sam posestnik Forte v Trbovljah.

Važna naloga na področju živinoreje je pa uvažanje rodovnikov. Tako so začeli s sprejemanjem krav v rodovnik na območju kmetijske zadruge na Dolu pri Hrastniku, selekcijo so pa izvršili tudi na posestvu v Sirju.

S pomočjo poverništva za kmetijstvo pri OLO Trbovlje so ustanovili Društvo rejcev malih živali, prav tako pa deluje poverništvo z Ribiško zadruzo. Da pa se kmetovalci seznanijo z rejo živine drugod, je poverništvo organiziralo izlet na živinorejsko razstavo v Razdrtem.

Poljedelstvo in semenska služba

Na tem področju dela je poverništvo za kmetijstvo opravljalo priznavanje semenskega krompirja na državnem, združnem in privatnem sektorju. Pregledano je bilo precejšnje število krompirišč, vendar so bile zaradi deževja priznane le majhne količine krompirja, ker so krompir napadle virusne in glivične bolezni ter so prvotno določene nasade krompirja za seme izločili, čeprav so bili namenjeni za saditev semenskega krompirja.

Priznavanje semenske pšenice so izvedli le v krajih Loka pri Zidanem mostu, Zidani most, Radeče, Vrhovo, Izlake in Zagorje. Priznali so okrog 8000 kg semenske pšenice. Jesenska setev je bila opravljena 100-odstotno.

Problemi v sadjarstvu

Sadjarstvo v okraju Trbovlje je precej zaostalo, za prehod k intenzivnemu sadjarstvu pa je bilo treba najprej ustanoviti drevesnice za vzgojitev potrebne števila sadik. Ustanovili so tri drevesnice, in sicer na ekonomiji v Hostemžu z letno pridelavo 11.000 drevesc,

pri kmetijski zadruzi Jagnjenica z letno vzgojo 4000 drevesc ter na področju KLO Marno, kjer je mogoče vzgojiti na leto 3000 drevesc.

Da bi se naloge v sadjarstvu izvrševale čim bolje, je sadjarski svet pri OLO Trbovlje predlagal, da se ustanovi sadjarsko društvo v Trbovljah, medtem ko bi na Dolu pri Hrastniku, Zagorju, Izlakah in v Loku pri Zidanem mostu delovale podružnice, ki bi zajemala področja okolinskih krajevni ljudskih odborov.

Zelo važna je borba proti kaparju, zato so tudi temu vprašanju posvetili mnogo pažnje. Okužbe po kaparju so našli v Zagorju, kamor so se zanesle z uvoženim sadjem, ter v Loku pri Zidanem mostu, kjer so dognali, da je glavna direkcija železnice dostavila železniškim čuvajnicam po par drevesc, ki so bila okužena po tej žuželki. Poverništvo za kmetijstvo je storilo vse potrebne korake, da se ta nevarni škodljivec ne razširi v trbovlskem okraju.

Skrb se pa posveča tudi saditvi novih sadnih drevesc. Tako je v KDZ Izlake uspelo zasaditi 4 hektare strnjnih nasadov sadnega drevja, posestvo zadružnega sklada v Sirju je zasadilo 2

hektara, ekonomija KZ Vrhovo 1 ha in kmetje na Marnem 5 ha strnjnih nasadov sadnih drevesc. Nasaditi 12 ha strnjno s sadnim drevjem je lep napredek. Vse je v teku, da se v letošnjem letu organizira skupno skropljenje sadnega drevja.

Bodoče delo poverništva za kmetijstvo

Jesenski in zimski čas bo poverništvo za kmetijstvo skupno z gozdarsko in živinodravniško službo izkoristilo za organizacijo predavanj na terenu o raznih področjih gospodarstva.

Tako bo do konca tega leta 21 različnih predavanj po raznih krajih trbovlskega okraja. Predavanja bodo obsegala področje sadjarstva, škropljenje sadnega drevja, vzkladiščenje umetnih gnojil ter važnost semenske službe. Iz področja živinodravstva bodo v teh predavanjih obravnavali predvsem zdravstvene in higijenske naloge kmetijskih gospodarstev in posameznikov, zatiranje nalezljivih bolezni ter prve ukrepe za pomoč obolenim živalim. Predavanja se bodo priredila priyvenstveno tudi po vseh KDZ, ekonomijah in živinorejskih društvih.

PRIZNANJE KOLEKTIVU CEMENTARNE V TRBOVLJAH

Kolektiv trbovlske cementne tovarne je prejel pretekli petek, 2. novembra, zaslužno priznanje za uspehe, ki jih je dosegel med kolektivi naše gradbene industrije. Predsednik Republiškega odbora sindikatov gradbene industrije LRS, tov. Ganziti, je izročil delavstvu tega podjetja v rudniški restavraciji v Trbovljah pohvalno diploma ter nagrado 60.000 din za doseženo tretje mesto v šestmesečnem tekmovanju gradbene industrije. Prvo mesto je dosegel »Pionir« iz Novega mesta, drugo cementarna Anhovo, tretje pa trbovlska cementna tovarna.

Priznanje je bilo zaslužno, saj je bila večina mnenja, da je kolektiv te tovarne zaslužil vsaj drugo mesto; planske naloge je trbovlska cementarna v letošnjem letu izpolnjevala redno ter je njeno delavstvo prevzelo obveznost, da bo letošnji plan doseglo

predčasno, in sicer do 15. decembra. S pravilnim delom je ta kolektiv mnogo prihranil na materialu, s kakovostjo svojega cementa pa si je utrl in uvrstil pot v tujino. Poleg tega pa je v tem podjetju dobro razvito sindikalno in kulturno-prosvetno delo.

Ko je ta delovni kolektiv prevzel pohvalno diploma, je predsednik upr. odbora sindikata cementarne, tov. Ivan Voje, izjavil v imenu celotnega delavstva te tovarne: »V prvem polletju smo dosegli tretje mesto, obljublamo pa, da bomo ob koncu leta zmagovalci in najboljši kolektiv gradbene industrije v Sloveniji.«

K uspehom in zasluženemu priznanju je delavstvu trbovlske cementarne čestital tudi predsednik MLO Trbovlje, tov. Dominik Kužnik, in direktor Industrije cementa in apna ob Savi, tov. Vencelj Miklavčič, ki je dejal, da je to priznanje samo del tistega priznanja, ki si ga ta kolektiv ustvarja sam s svojimi izdelki, saj prihajajo naročila za trbovlski cement dnevno iz raznih tujih držav. Pozval je celoten kolektiv k še vztrajnejšemu delu za zmagoviti zaključek prve Titove petletke.

TUDI V OKTOBRU NI SO DOSEGLI PLANA

Trbovlski in hrastniški rudarji so si pretekli mesec mnogo prizadevali, da izvrše svojo plansko nalogo. Tekmovanje v pridobivanju premoga, ki sta ga napovedala upravni odbor in delavski svet rudnika, je močno razgibal kolektive vseh rudniških obratov, zlasti pa odkopne brigade v jami. Tako so rudarji zahodnega obrata prekoračili svoj proizvodni načrt za 1,7%, kolektiv vzhodnega obrata, ki je delal pod težavnimi okoliščinami, pa je opravil svojo plansko nalogo z 99,9%. V Hrastniku so bili boljši na obratu Ojstro, kjer so dosegli plan z 98,2%, večje težave pa so imeli rudarji v obratu Hrastnik, kjer so svojo nalogo izvršili z 88,3%. Na dnevnem kopu v Trbovljah so pa ostali zaradi deževnega vremena in slabih odkopnih pogojev ter plazovju s produkcijo premoga za 20,4% pod načrtom. Rudnik Trbovlje-Hrastnik kot celota je opravil svoj proizvodni načrt v oktobru s 96,7%.

Akoravno rudarjem tega rudnika ni uspelo, da bi svoj produkcijski plan dosegli stoo odstotno, zaslužijo vendar vso pohvalo, saj so delali v proizvodnji tudi ob nedeljah, predzadnjo nedeljo so tekmovali v pridobivanju premoga, zadnjo nedeljo so pa kopali premog za upokojeence.

Na sliki je posnet rep bojnega letala »Sabre«, F-86, z vzdrževalno ekipo 4. bojnega oddelka ameriških zračnih sil na Koreji pri vgraditvi motorja v letalo. — Izgube, ki so jih prizadejala letala »Sabre« nasprotniku, cenijo na več kot 135 sovražnih letal.

Čudna grenkoba se je polastila dekleta.

»Se veš sem kot žena. Njegov model sem, njegova pomočnica, njegova zaščitnica, njegovo vse. Nihče me ne bo pregnal od tod.«

Stara dama je napravila nevoljno kretnjo, kakor da bi hotela nekaj reči, potem pa je na vsem lepem brez besed zapustila sobo.

Dekle se je pa vrglo na medvedovo kožo in je nestrpno čakalo na Stefana; občutek neizrekljive zapuščeniosti je prevzel Jolando.

Naposled se je Baan vrnil domov. Močje je vrgel klobuk na mizo.

»Moja mati je bila tukaj,« je dejal po dolgem molku s hripavim glasom. »In sedaj me boš pač spodil od sebe?« je dekle vzkliznilo razburjeno.

Slikar je trenutek molčal.

»Tako ne smeš govoriti, Jolanda,« je dejal naposled. »Ne bom te spodil: za to sva preveč dobra prijatelja in bova ostala tudi nadalje. Samo moja mati je ženska iz provinc... Razen tega ima pa tudi prav: začeti moram urejeno življenje...«

»O, meni ni treba pokazati vrat, ker grem rajši sama.«

Stefan je nervozno hodil po sobi sem in tja.

»Poslušaj, Jolanda, ne govoriva sedaj o tem, jutri bova že našla izhod.«

Misel, da bi morala še vso noč preživeti tukaj, ji je pognala vso kri v glavo. Niti uro dalje ni hotela ostati. Naglo je pobrala svoje drobnarije in jih povezala v ruto.

»Zbogom, Stefan...«

Jolanda! Toliko si storila zame, to-

liko žrtvovala, da bi bilo zelo ljubo, če bi se ti mogel izkazati na kakršen koli način hvaležnega...«

Brskal je po svojih žepih. Ker je našel v njih bankovce, je vse stisnil dekletu v roko.

»Bodi pametna, Jolanda. Užaljen bom, če ne sprejmeš!«

S pobešeno glavo je Jolanda z denarjem odšla. Stefan je hotel še nekaj zaklicati za njo, a se je premislil, češ da je takšno slovo najboljšje odpraviti na kratko.

Slikar je preživel noč brez spanja. Proti jutru je vstal, da bi svojo mater poiskal v hotelu. Ko je odprl vrata ateljeja, ki so držala na majhen vrt, je presenečen odskočil.

»Jolanda!«

Sključeno je dekle čepelo na stopnicah, trepetajoče od mraza kakor prezebla ptička. Njen obraz je bil strahovito blede.

»Jolanda, pa menda nisi vso noč sedela tukaj?«

»Mislija sem, da me boš poklical nazaj. Čakala sem vso noč...«

Govorila je s tihim, slabotnim glasom, njen obraz se je čez noč čisto spremenil.

Stefan jo je objel in peljal počasi v sobo. Kar je imel odej pri hiši, vse je pokrnil na otrplo telo Jolande. Kljub temu se je pa še vedno tresla. Nepristano je govorila:

»Noč je bila neskončno dolga! Doslej sploh nisem vedela, da more noč tako dolgo trajati...«

Opoldne je hotela Jolanda vstati, da bi pripravila kosilo, a je brez moči omahnila nazaj na divan. Doslej je to-

žila, da jo zebe, sedaj so pa lica in oči kar žarele od vročice.

Stefan je noč in dan presedel ob njeni postelji. Več kot desetkrat jo je vprašal:

»Kajne, da nisi jezna name, Jolanda, kajne da nisi?«

»Ne — samo prosim te, ne pusti me v bolnišnico!«

»Ne, draga, nikoli več te ne bom pustil od sebe, nikoli, nikoli več!« je Stefan odločno zatrjeval.

Jolanda so oči sijale od sreče. Kmalu na to pa je padla v vročično omedlečev. V svoji domišljiji je videla staro staro damo, ki jo je hotela pogrniti na ulico.

Nekega večera je bolnica dejala, da ne čuti nobenih bolečin in se je počutila očitno bolje. Stefan se je olajšano oddahnil. Po mnogih prečutih nočeh je hotel tudi sam zaspati.

Ko je zjutraj še v mraku stopil k Jolandi, je dekle z iztegnjenimi rokami ležalo na postelji.

»Jolanda, Jolanda!«

Ni se ganila. Njene roke so bile mrzle in otrple...«

Stefan je občutil na glavi nekaj kakor močan udarec. Padel je na kolena in neprestano klical dekletovo ime.

Ko se je opomogel od prvega obupa, je dolgo opazoval njen obraz. Plemeniti jasen mir je bil na tem dekliskem obrazu, okrog njenih ustnic pa je bil skrivnosten smehljaj.

Takrat je dejal Stefan prvič, kar je pozneje zatrjeval svojim prijateljem o mali potepenki:

»Bila je tako plemenita, tako lepa in čista kakor svetnica!«

